WSPA

Rechtspersoon: Stichting
Opgericht: 1982
Doel: Dierenwelzijn vanzelfsprekend maken en bestrijden van wreedheden tegen dieren
Speciale campagnes in Nederland: Binnenmelk (een campagne om weidegang te bevorderen en vooral gericht op kaasmakers); Supporting Better Dairy (een campagne, samen met CIWF en Ben & Jerry's, die opkomt voor het welzijn van Europese melkkoeien)
Structuur stichting: Directeur, Raad van bestuur bestaande uit vijf personen
Aantal betaalde krachten: zestien
Jaarsalaris directeur (Ruud Tombrock): 90.312 euro (inclusief vakantiegeld, sociale lasten en pensioenpremie)
Aantal donateurs: 130.000
Totale inkomsten in 2011: 6 miljoen euro (nog geen cijfers bekend van 2012)
Subsidies: geen
Aangesloten bij keurmerk goede doelen CBF: nee
Totaal besteed aan bestrijden dierenleed: 4.480.167 euro in 2011

Dierenbescherming

Rechtspersoon: Vereniging
Opgericht: 1864
Doel: In de samenleving die de Dierenbescherming nastreeft, geeft de mens duurzame invulling aan welzijn, gezondheid en integriteit van ieder dier. De Dierenbescherming beschermt dieren door het verlenen van (nood)hulp, het handhaven van welzijn (inspectiewerk) en het beïnvloeden van de samenleving (campagnes, voorlichting, lobby).
Speciale Campagnes: Dit jaar in thema-maanden aandacht voor in het wild levende dieren, verantwoord huisdierbezit/asielwerk en het Beter Leven kenmerk
Structuur Vereniging: Raad van Toezicht met voorzitter, vice-voorzitter en vijf leden
Aantal betaalde krachten: 75
Jaarsalaris directeur (Frank Dales): 138.000 euro (inclusief vakantietoeslag en eindejaarsuitkering) en leaseauto
Aantal donateurs/leden: leden: 122.253, donateurs: 27.000
Totale inkomsten in 2011: Verenigingsbureau 19.756.000 euro.Totaal baten 34.908.000 euro (geconsolideerde bedrag, inclusief de afdelingen)
Subsidies: In 2012 voor het Beter Leven Kenmerk subsidie van 291.000 euro via ministerie van EZ
Aangesloten bij CBF: ja
Totaal rechtstreeks besteed aan bestrijden dierenleed: In 2011 in totaal 25.022.000 euro. Dit is het totaal van toezicht dierenwelzijn, dierenhulp en beïnvloeding

Bite Back (*)

Rechtspersoon: Vereniging zonder winstoogmerk
Opgericht: 2003
Doel: Bite Back neemt dagelijks nationaal en internationaal stelling in tegen het gebruiken, misbruiken en doden van dieren, dieronvriendelijke initiatieven, tradities en beleid. Zowel individuele dierenmishandeling als grootschalig, maatschappelijk geaccepteerd gebruik krijgen aandacht. Daarnaast promoot ze een veganistische levenswijze, amusement zonder dieren en adoptie.
Speciale campagnes: Nadenken voor je Eet; Vis Wijzer, Vis Niet; 'Bontvrij'; Voor wetenschap zonder dierproeven; Waardeloze Haantjes; Voor Vermaak zonder Dieren
Aantal betaalde krachten: onbekend
Jaarsalaris directeur: onbekend
Aantal donateurs: onbekend
Totale inkomsten in 2012: onbekend
Subsidies: onbekend
Aangesloten bij CBF: nee
Totaal rechtstreeks besteed aan bestrijden dierenleed: onbekend

(*)De organisatie wil niet reageren op vragen van Nieuwe Oogst. 'Wij zien voor ons het nut er niet van in om samen te werken aan dit artikel. Bite Back vzw is een dierenrechtenorganisatie, gerund door vrijwilligers. Het overgrote deel van de vragen boeit ons niet. Indien het specifiek zou gaan over onze visie op dierenrechten, dan zouden we in de toekomst graag meewerken aan een artikel artikel'.

CIWF

Rechtspersoon: Stichting
Opgericht: in Nederland in 1998, in Groot-Brittannië in 1967
Doel: Opkomen voor landbouwdieren, waar ook ter wereld en een einde maken aan de industriële veehouderij
Speciale campagnes: CIWF was een van de drijvende krachten achter het Europees verbod van de traditionele legbatterij en achter de huidige richtlijn voor het welzijn van varkens, die het gebruik van ligboxen voor zeugen aan banden legt. Ook zijn er acties tegen verre veetransporten (limiet van maximaal acht uur voor alle transporten binnen en vanuit de EU); Supporting Better Dairy; campagne samen met WSPA en Ben & Jerry's voor het instellen van een EU richtlijn voor het welzijn van melkkoeien.
Structuur stichting: Minimaal vijf, maximaal negen personen, benoemd door CIWF
Aantal betaalde krachten: vier (inclusief directeur)
Jaarsalaris directeur (Geert Laugs): 40.000 euro
Aantal donateurs: 2389
Totale inkomsten in 2012: 92.082,02 euro, waarvan 80.999,07 euro van donateurs in Nederland
Subsidies: geen
Aangesloten bij keurmerk goede doelen CBF: nee
Totaal rechtstreeks besteed aan bestrijden dierenleed: 92.082,02 euro (100 procent)

Nederland heeft woud aan organis

Pak 'm beet tien jaar geleden was opkomen voor dieren en het bestrijden van dierenleed in Nederland nauwelijks een issue. Nu buitelen dierenrechtenorganisaties over elkaar heen om zich op

Tekst: Caroline van der Plas

'Als vee toch moet word

Lesley Moffat (links) en Margreet Steendijk zijn regelmatig te vinden in het buitenland voor inspecties van veetransporten.

Eyes on Animals (EoA) richt zich ook op misstanden, maar heeft het vizier vooral gericht op het transport van vee binnen en buiten Europa.

Directeur Lesley Moffat, van oorsprong Canadese, en haar naaste medewerker Margreet Steendijk, hebben niet de illusie dat mensen ooit helemaal stoppen met vlees eten. 'En omdat er dieren worden gegeten, worden er dieren vervoerd. Wij willen dan op zijn minst dat dat góed gebeurt en eigenlijk het liefst zo kort mogelijk.'

Moffat en Steendijk menen dat er, gezien de hoeveelheden dieren die in Nederland en in Europa worden gefokt, verhandeld, vervoerd en geslacht, dringende behoefte is aan het werk dat zij doen. 'De overheidsinstanties die belast zijn met controle en handhaving van dierenwelzijnsregels, zijn vaak onderbezet of afwezig. Bovendien kunnen officiële inspecteurs moeilijk grensoverschrijdend werken', aldus Moffat.

Om toe te zien op deugdelijke behandeling van vee, leggen teams van Eyes on Animals zowel aangekondigde als onaangekondigde bezoeken af aan veemarkten, slachterijen en boerderijen. Internationale veetransporten worden gevolgd en geïnspecteerd om erop toe te zien dat de geldende Europese regelgeving wordt gerespecteerd en gehandhaafd. Na elke inspectie maakt EoA een rapport en stuurt deze naar de Europese Commissie, de voedsel- en veterinaire autoriteit FVO, de autoriteiten van het betreffende land, de Europese brancheorganisatie voor veehandel, het betreffende transportbedrijf en de organisator van het transport.

Regelmatig zijn Moffat en Steendijk, samen met freelance-inspecteurs, te vinden aan landsgrenzen en op exportverzamelplaatsen om diertransporten te controleren. Met name op de grens van Bulgarije naar Turkije is het dierenleed vaak niet te overzien, meent het tweetal.

Recent nog volgde het EoA-inspectieteam een veetransport uit Letland vanaf de Bulgaars-Turkse grens naar Irak. Een veetruck vol stieren stond bijna zeven dagen vast aan de Turkse grens, omdat de chauffeur volgens de Turkse autoriteiten schijnbaar niet de juiste papieren had. Voor de dieren, die al duizenden kilometers erop hadden zitten, was het leed enorm. Mede dankzij een aantal telefoontjes en e-mails, verstuurd door Eyes on Animals maakten de autoriteiten een uitzondering: de stieren mochten worden uitgeladen en kregen fatsoenlijk te eten en te drinken voor ze naar hun verre eindbestemming gingen.

Hoewel ook Nederlandse transporten niet altijd even goed gaan, gebeuren veel misstanden door buitenlandse transporteurs, of buitenlandse chauffeurs. Reden waarom Eyes on Animals ook trainingen geeft aan transportbedrijven en vrachtwagenchauffeurs. Dit gebeurt in Nederland, maar vooral ook in het buitenland, zoals recent nog in Hongarije. Tijdens de trainingen worden alle eisen die de Europese wet aan veetransport stelt, doorgenomen en is er een praktijksessie. Hierbij worden trucks geladen door een specialist en wordt het belang van voldoende ruimte, ventilatie, stro, water en voer voor het voetlicht gebracht.

GESLOTEN TRANSPORTEN

Een grote doorn in het oog is voor Eyes on Animals het toenemende aantal 'gesloten' veetransporten, met name door Nederlandse transporteurs. Steeds meer veetransportwagens vervoeren dieren in geconditioneerde, afgesloten trucks en chauffeurs hebben geen of moeilijk toegang tot de individuele dieren.

'Deze vorm van transport wordt zelfs door de overheid getolereerd en erkend',

In- en uitvoer levende dieren

Uitvoer:
Varkens: Nederland voerde vorig jaar 11 miljoen levende varkens uit, waarvan 6,9 miljoen vleesvarkens en 4,1 miljoen biggen. Het merendeel ging naar Duitsland.
Runderen en vaarzen: 23.007, waarvan 8.780 binnen de EU en 14.227 buiten de EU (cijfers 2011)
Schapen en geiten: In totaal 247.100 waarvan 104.400 naar Frankrijk. Export naar soort: 163.000 lammeren, 67.900 schapen en 16.100 geiten (cijfers 2011)
Invoer:
Nuchtere kalveren: 865.476, waarvan 435.407 uit Duitsland, 115.327 uit Polen en 103.738 uit België

Bron: Bureau vee-export, Veepro, PVE

...ties voor dierenwelzijn

...te werpen voor een beter dierenwelzijn. Veel organisaties zijn zogenoemde campagne-organisaties die vooral via de (algemene) media de publieke opinie over dierenwelzijn proberen te beïnvloeden. Een overzicht van de acht bekendste dierenorganisaties, waarvan één eruit gelicht: Eyes on Animals. 'Géén campagne-organisatie', benadrukt directeur Lesley Moffat.

...en vervoerd, dan goed'

Foto: Eyes on Animals

...zegt Moffat. 'Maar er kan van alles fout gaan tijdens een transport', zegt Moffat. 'De airco of ventilatie kan uitvallen, dieren kunnen vallen en gewond raken, drachtige dieren kunnen vroegtijdig bevallen, het watersysteem kan defect raken waardoor ze handmatig te drinken moeten krijgen of dieren kunnen agressief worden.' Al deze potentiële risico's maken het noodzakelijk dat een chauffeur de dieren gemakkelijk kan inspecteren en zo nodig toegang kan krijgen tot de compartimenten om dieren in nood te helpen. In de gesloten transporten is dat niet of nauwelijks mogelijk.

Moffat stuurde deze maand een brandbrief naar de Nederlandse autoriteiten, zoals de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en het ministerie van Economische Zaken, en de Europese Unie en Europese veterinaire autoriteiten. 'Deze wijze van gesloten transport voldoet niet aan de Europese eisen', stelt Moffat die wil dat de overheden ingrijpen.

VOORBEELD

Het is overigens niet allemaal kommer en kwel, erkennen Moffat en medewerkster Margreet Steendijk. 'De veemarkt in Leeuwarden bijvoorbeeld is voor ons inmiddels een voorbeeld in Europa.' Tijdens de eerste inspecties in 2005 werden er nog veel misstanden geconstateerd, maar na diverse inspecties en brieven aan de media is er veel ten goede veranderd. 'De dieren worden niet meer mishandeld en hebben genoeg ruimte en water.'

GOED CONTACT

Ook het contact met slachterijen als Westfort in Gorinchem en Compaxo in Zevenaar is goed. 'Westfort heeft naar aanleiding van onze bezoeken camera's opgehangen en Compaxo is dat op ons initiatief nu van plan. 'Westfort heeft bovendien naar aanleiding van onze suggesties vloerverwarming aangebracht in de ruimte van de eindlijners en tochtstrippen geplaatst in de wachtruimte voor varkens die naar de CO2-kamers worden geleid.' Zo kan het dus ook, stellen de twee dierenwelzijnsstrijders. 'Als je voor het eerst bij een bedrijf komt, wordt je bij wijze van spreken het terrein afgejaagd en is er veel wantrouwen, maar als bedrijven zien dat wij geen dierenactivisten zijn, maar serieus werk willen maken van dierenwelzijn, gaan ze graag met je in gesprek en gebeurt er ook wat.'

Eyes on Animals

Rechtspersoon: Stichting
Opgericht: 2009
Doel: Verbeteren dierenwelzijn tijdens veetransporten in en buiten Europa
Speciale campagnes: Veetransporten (kort- en langdurende) in Europa inspecteren om dierenwelzijn tijdens transport te verbeteren.
Structuur stichting: Vijf leden (voorzitter, secretaris, penningmeester en twee gezamenlijk bevoegd)
Aantal betaalde krachten: geen. Freelance-inspecteurs krijgen een dagvergoeding die varieert van 50 tot 150 euro. Enkele vrijwilligers krijgen een vergoeding van 150 euro voor tien maanden per jaar. Vaste inspecteurs krijgen hun onkosten vergoed.
Jaarsalaris directeur (Lesley Moffat): geen jaarsalaris maar een dagvergoeding van 80 euro per gewerkte dag
Aantal donateurs: 45
Totale inkomsten in 2011: 35.401 euro
Subsidies: 15.137 euro
Aangesloten bij CBF: nee, wel bij Keurmerk Goed Besteed (KGB)
Totaal rechtstreeks besteed aan bestrijden dierenleed: 36.532 euro

Wakker Dier

Rechtspersoon: Stichting
Opgericht: 1998
Doel: Einde maken aan het dierenleed in de vee-industrie door middel van minder en beter vlees.
Speciale campagnes: Plofkipcampagne, weidegang, castratieverbod varkens
Structuur stichting: zes bestuursleden (voorzitter, secretaris, penningmeester, drie bestuursleden)
Aantal betaalde krachten: negen
Jaarsalaris directeur (Arthur Wiltink): 66.311 euro (inclusief vakantiegeld, sociale lasten pensioenpremie et cetera)
Aantal donateurs: 29.000
Totale inkomsten in 2011: 1.434.000 euro (nog geen cijfers bekend van 2012)
Subsidies: geen
Aangesloten bij keurmerk goede doelen CBF: ja
Totaal rechtstreeks besteed aan bestrijden dierenleed: 1.142.600 euro

Dier en Recht

Rechtspersoon: Stichting
Opgericht: jaren dertig vorige eeuw, sinds 2006 samenwerking met Varkens in Nood
Doel: Striktere wet- en regelgeving ten gunste van het dier, gekoppeld aan betere implementatie en controle. Daarnaast streeft Dier&Recht naar een verhoogd bewustzijn van de samenleving betreffende het (ontbreken van) welzijn van dieren en van de negatieve gevolgen voor het milieu door de exploitatie van dieren. De stichting tracht haar doel te bereiken door onderzoek naar wetgeving en handhaving en mogelijke verbetering daarvan, het ondersteunen van derden op juridisch gebied en het voeren van rechtsgedingen.
Speciale campagnes: Erfelijke aandoeningen bij rashonden; rechtsbijstand aan gedupeerden met een zieke rashond; bedwelmen kippen voor de slacht; diervriendelijke halal, rechtsontwikkeling
Structuur stichting: Voorzitter, penningmeester, bestuurslid
Aantal betaalde krachten: geen
Jaarsalaris directeur (Hans Baaij): niet
Aantal donateurs: driehonderd
Totale inkomsten in 2012: 15.000 euro
Subsidies: nee
Aangesloten bij keurmerk goede doelen CBF: nee
Totaal rechtstreeks besteed aan bestrijden dierenleed: 15.000 euro (100 procent)

Varkens in Nood

Rechtspersoon: Stichting
Opgericht: 1997
Doel: Opkomen voor het welzijn van varkens in Nederland
Speciale Campagnes: Superwijzer (app voor smartphones waarmee consument barcodes van vlees, vleesvervangers, vleeswaren, zuivel en eieren in de supermarkten scannen met de mobiele telefoon. Hierna verschijnen scores voor dierenwelzijn, klimaat, natuur en milieu en schadelijke stoffen); campagne om castreren van varkens te verbieden; reizende fototentoonstelling 'Varkens, je ziet ze niet maar ze zijn er wel'
Structuur stichting: Vier bestuursleden
Aantal betaalde krachten: vier
Jaarsalaris directeur (Hans Baaij): 39.000 euro
Aantal donateurs: 15.300
Totale inkomsten in 2012: circa 400.000 euro
Subsidies: geen
Aangesloten bij keurmerk goede doelen CBF: nee
Totaal rechtstreeks besteed aan bestrijden dierenleed: 375.000 euro (94 procent)

Henk-Jan Keus gooide door Eyes on Animals het roer om

Directeur Henk-Jan Keus van veetransportbedrijf Keus & Mollink kent Eyes on Animals ruim twee jaar. In juli 2011 inspecteerde de organisatie een veetransport van het Almelose bedrijf aan de Turkse grens.

Omdat het bedrijf volgens de dierenorganisatie al vaker overtredingen beging, stapte Eyes on Animals naar de media.

'Wij waren natuurlijk helemaal niet blij met de publiciteit', vertelt Henk-Jan Keus. De media-aandacht kostte hem klanten én zijn kwaliteitsvergunning QS voor de Duitse tak van het bedrijf. Hij erkent dat de stieren die hij op dat moment vervoerde, een tekort hadden aan voer, water en stro.

'Maar als je door de Turkse bureaucratie dagenlang wordt stilgezet aan de grens, kun je daar als chauffeur weinig aan doen', meent Keus. 'Wij hebben normaal gesproken stro, voer en water bij ons voor twee dagen, maar als je langer stilstaat, raakt dat natuurlijk op.' Volgens hem is er geen Turkse beambte die ervoor zorgt dat dieren aan de grens worden geholpen. 'Eyes on Animals heeft toen wel veel voor ons gedaan en ervoor gezorgd dat er voer en water werden aangevoerd.'

Keus zegt in het begin het gevoel te hebben gehad dat de organisatie expres haar pijlen op zijn bedrijf richtte. 'Alleen om punten te scoren in de media'. Inmiddels denkt hij anders. 'We leven in 2013, in een land waar een dierenpartij in de Tweede Kamer zit. Je hebt er nou eenmaal mee te maken.'

Bij eerdere overtredingen waarvan Keus onder meer door Eyes on Animals werd beticht, ging het om overbelading.

'Maar wij kunnen daar vaak niets aan doen. Onze chauffeurs laden vaak 's nachts varkens bij een boer. De varkenshouder zegt dan dat de varkens een bepaald gewicht hebben. Eenmaal op de weegbrug verderop in het land, blijkt dat dan veel meer te zijn en hebben de chauffeurs wettelijk te veel varkens geladen. Mijn chauffeur mag dan niet meer terug naar de boer om een paar varkens te lossen.' Keus kan zich daar druk om maken. 'Temeer omdat er bij het laden ook een dierenarts van de NVWA aanwezig is en het transport nota bene goedkeurt.' Een oplossing zou volgens Keus kunnen zijn om varkens weer op exportverzamelplaatsen te laden. 'Daar staan immers weegbruggen.'

Runderen maken vaak lange reizen naar landen buiten de EU. Archieffoto: Marcel Bekken

Het keerpunt om de zaken anders aan te pakken was de grensaffaire in Turkije, erkent Keus. 'We moesten nu serieus met hen om tafel. Anders maken ze ons stuk, dacht ik toen.' Eyes on Animals heeft daarna veel voor het bedrijf gedaan, zegt de Almeloër. 'Zij hebben enorm veel connecties en zorgden uiteindelijk voor minder wachttijden aan de grens.'

Lesley Moffat is inmiddels ook goed te spreken over Keus & Mollink. 'We hebben goed contact met elkaar en Henk-Jan is bereid om zaken beter aan te pakken', zegt zij. Keus nodigde Eyes on Animals vorig jaar zelfs uit om een dierenwelzijnscursus te geven aan dertig van zijn Hongaarse chauffeurs. 'We spreken elkaar nu vaak, controleren zijn wagens regelmatig aan de Turkse grens en geven hem de resultaten door. De wagens en de vervoersomstandigheden zijn stukken beter geworden.'

Keus heeft ook sympathie voor Moffat en medewerkster Margreet Steendijk. 'Zij hebben veel verstand van de praktijk en weten wat er gaande is. Eyes on Animals draagt met hun werkwijze zeker een steentje bij aan een beter niveau van veetransport. Vijf jaar geleden wilde ik er niets mee te maken hebben, maar ik ga nu de deur niet meer voor ze sluiten. Honderd procent zullen we het nooit eens worden, maar 90 procent is voor ons ook goed. Met die overige 10 procent kunnen we leven.'